

Ètica i desigualtat. Una visió des de l'empresa.

L'Any ADEPG 2015 posa èmfasi en l'ètica empresarial, un tema que ja va ser capçalera de l'Any ADEPG 2006 i, que entre d'altres fruits, va deixar un decàleg de l'ètica empresarial que encara té plena vigència.

Enguany s'ha començat per fer una reflexió sobre l'ètica empresarial i la desigualtat social i ampliar el focus també a la desigualtat empresarial. Perquè l'ètica en les pràctiques empresarials és un element necessari per evitar les desigualtats, però no és l'únic. I així, mentre l'ADEPG defensa el comportament ètic dels empresaris, denuncia també les desigualtats derivades de comportaments, en ocasions poc ètics, en l'entorn polític i econòmic.

Un dels motius que ens porten a fer aquesta reflexió per incorporar-la al corpus de l'opinió de l'ADEPG han estat les paraules que el Dr. Antón Costas ens va dirigir en el pòrtic de la proppassada Fira de Novembre, a Vilanova i la Geltrú. El professor Costas es va referir a l'obra de Thomas Piketty, l'economista que ha posat damunt la taula el concepte de desigualtat derivada del capitalisme contemporani.

Des de l'ADEPG no podíem deixar passar l'oportunitat de lligar aquest concepte amb l'Any de l'Ètica empresarial, posant de relleu la necessitat de fixar com a prioritat la lluita comuna a favor de l'ètica i contra la desigualtat.

L'ètica empresarial vista per l'ADEPG

L'ètica destaca com un pilar fonamental de l'empresa i alhora com un factor especialment valorat per la societat. En aquest sentit les empreses tenim una obligació ètica cap als grups d'interès (propietaris, accionistes, empleats, proveïdors i societat). És a través de l'ètica que les empreses assumim la nostra responsabilitat i contribuïm a minimitzar les desigualtats socials, econòmiques i empresarials, generant valor, també en benefici de la societat.

En aquest context la responsabilitat social empresarial (RSE) és una forma de gestió que té com a objectiu l'establiment de fites empresarials que siguin compatibles amb el desenvolupament sostenible de la societat; preservant els recursos per a les generacions futures, respectant la diversitat i promovent la reducció de les desigualtats socials i econòmiques.

Les empreses generen una important contribució a les comunitats on estan ubicades. Per la seva pròpia naturalesa les empreses interactuen amb el seu entorn local generant impactes positius (p.ex., creant llocs de treball, dinamitzant econòmicament el territori, etc.), però també generant impactes negatius (p.ex. contaminació, impacte sobre el paisatge, etc.). És desitjable que l'empresa retorni a la societat part del valor que la societat li ha donat, especialment al territori proper, tot contribuint al seu desenvolupament social, econòmic i ambiental.

L'empresa socialment responsable és aquella que té com a objectiu crear i maximitzar el valor per als seus grups d'interès mitjançant un comportament ètic, generant valor econòmic i alhora tractant de generar valor social i mediambiental.

La desigualtat social

L'economia va millor quan menys desigualtats es donen a la societat. Sembla obvi, per tant, que la lluita contra la desigualtat ha de ser una constant dels empresaris i de la resta d'actors econòmics.

Ens han de preocupar les desigualtats econòmiques que es produeixen en el marc d'una societat de la què tothom n'ha de formar part, i també en el marc d'un sistema econòmic on tothom ha de poder jugar el seu paper sense veure's arraconat. L'exclusió social és un patiment pels que la viuen, però és un mal negoci per a la resta de la societat.

També cal combatre la desigualtat de gènere, pel que té d'injust i pel que suposa d'ineficiència econòmica. O les desigualtats territorials, que tant a escala global com també local suposen una injustícia entre els habitants dels diferents territoris o països, i un fre al desenvolupament.

Des de l'ADEPG reivindiquem allò que sembla obvi, però que encara es troba a faltar per resoldre aquestes desigualtats. Una educació universal, d'alta qualitat i pensada per la integració a la vida laboral és el primer camí. Però la formació en el marc de les empreses continua essent imprescindible per a la competitivitat laboral dels treballadors, i de retruc per a la competitivitat de les empreses.

Les polítiques redistributives també són eines que cal afinar per tal que siguin efectives i justes, i que siguin juntament amb l'educació un camí per a la igualtat d'oportunitats. Una redistribució que serveixi realment per a la cohesió social i la integració plena de tots els ciutadans a la societat i al teixit econòmic.

Estem convençuts que aquestes polítiques redistributives, l'educació i formació a les empreses, així com les pràctiques empresarials ètiques han de contribuir a reduir les desigualtats, i ajudar a crear una societat més justa i cohesionada. Des de l'ADEPG no només en fem bandera, sinó que hi prenem un compromís.

Desigualtat empresarial

D'una naturalesa evidentment diferent però que guarda certa analogia amb la desigualtat social és la desigualtat empresarial. Entenem aquesta desigualtat com la que es dona entre les grans empreses i les empreses petites i mitjanes.

Des del nostre punt de vista és evident que existeix una elit empresarial identificada amb la gran empresa, que pot influir en el poder polític, i com a conseqüència en la legislació, la contractació pública o el tractament fiscal.

La vinculació de la gran empresa amb la política té una de les expressions més evidents en el que es coneix com a portes giratòries, quan polítics que deixen la política entren a treballar en empreses de sectors molt vinculats a la gestió pública. Aquests casos enterboleixen la confiança que els ciutadans dipositen en les decisions públiques, i posen en dubte que aquestes siguin en benefici comú, i no en benefici d'interessos encreuats entre alguns polítics i algunes empreses.

Aquesta capacitat d'incidir en les decisions polítiques és una competència deslleial, que pren encara una dimensió major en el cas d'empreses semipúbliques, a totes les escales, les quals en ocasions suposen també un greuge comparatiu per als emprenedors privats amb qui competeixen en condicions desiguals.

Però la gran empresa, a més d'obtenir en alguns casos el favor de l'administració, pot imposar per la seva força unes regles del joc injustes. La morositat de la gran empresa ofega els seus proveïdors. La seva posició dominant, o oligopoli en alguns sectors, ofega el desenvolupament econòmic col·lectiu en favor dels seus interessos.

Els petits i mitjans empresaris hem de demanar una major transparència i un respecte més gran per a les lleis del mercat. Hem de ser vigilants amb la concentració de poder, i reivindicuem un tracte just en la legislació i la fiscalitat. Per això exigim als representants públics que actuïn amb independència i lleialtat cap a tota la societat.

En favor de l'ètica i contra les desigualtats

L'ADEPG fa una crida a preservar els veritables valors que hi ha darrera l'empresa. Com a empresaris ens comprometem una vegada més a promoure l'ètica empresarial. Però també volem ser l'altaveu d'aquells que reclamen un tracte més just que limiti les desigualtats. Ho fem pensant en les persones, i ho fem pensant en les empreses. Ho fem, en definitiva, pensant en la cohesió de la nostra societat.

Ètica i desigualtat. Una visió des de l'empresa.

Idees clau

Ètica empresarial

- Les empreses han de retornar a la societat en la mesura que la societat aporta a l'empresa, en el marc d'una economia també al servei de la societat.
- A l'ADEPG ens interessa específicament l'impacte concret sobre el territori

Desigualtat social

- L'economia va millor quan menys desigualtats
- Desigualtats a combatre:
  - Econòmiques
  - De gènere
  - Desigualtats territorials. A escala global però també local.
  - Exclusió social
- Antídots:
  - Educació i formació a empreses
  - Les pràctiques empresarials ètiques
  - Polítiques redistributives
  - Igualtat d'oportunitats

Desigualtat empresarial

- Exemples de desigualtat de la gran empresa davant la petita i mitjana
  - Posició dominant/oligopoli/trust
  - Morositat de la gran empresa
  - Concentració econòmica i concentració de poder
  - Vinculació política i gran empresa
  - Legislació a mida de grans empreses
  - *Lobbies*
  - Contractació pública
  - Portes giratòries
  - Tractament fiscal a mida
  - Exempcions fiscals
  - Competència deslleial d'empreses semipúbliques

Ètica i desigualtat. Una visió des de l'empresa.

Epíleg

L'Associació d'Empresaris del Garraf, l'Alt Penedès i el Baix Penedès proposa:

- Llocs de treball de valor, a través de formació, innovació, economia productiva, inversió de les empreses.
- Cal un marc que ho permeti, condicions legals i de polítiques públiques.
- En aquest marc s'afavoriria l'ètica empresarial, es corregirien les desigualtats socials i les desigualtats empresarials.
- Exigim i ens comprometem.

Document redactat i debatut pel Grup d'Opinió de l'ADEPG

Març 2015